

όμως τώρα νὰ φροντίσουμε σχλλα πιὸ σπουδαῖα. Όλα μεμιᾶς δὲ γίνουνται. Καλλίτερα νὰ μελετοῦμε τοὺς γλωσσικοὺς μας κανόνες καὶ τὸ λεξικὸ μας, καὶ μῆτε μιὰ φορὰ νὰ μὴν τὰ παραβαίνουμε, καθὼς τὰ παραβαῖνει ὁ φίλος μας σὲ γράφει νέο ἔτος ἀντὶς πρωτοχρονεῖ, οὔτε ἔνα ἀντὶς κανένα, ἐπάγω ἀντὶς ἀπάντω, σχολιοῦμε ἀντὶς σκολιοῦμε, δώροις, ἀντὶς χάρισσε, ἔξαφνα ἀντὶς ἔξαφρα, κτλ. Ἀφίνουμε τὸν Πρόλογο, ποῦ εἶναι φοβερὰ ἀνακατεμένη ἡ γλώσσα του.

Ἐπειδὴ ὁ φίλος αὐτὸς μπορεῖ νὰ ξανακαταπιάσῃ τέτοιο ἔργο, ἀς τοῦ παρατηρήσουμε μερικὰ καὶ γιὰ τὸ ὑλικό του.

Ο, τι λέει κανένας σὲ παιδί πρέπει νὰ εἴναι μαθηματικὰ σωστό. Λοιπὸν ἡ φράση «Σάν (γρ. σά) βρέχει, μαζεύω σαλιάγκους» εἶναι κακή. Οι σαλιάγκοι βγαίνουν ἀφοῦ βρέξει.

Άλλοι λέει πῶς τὰ λουλούδια τῶν (γρ. τῶ) δέντρων πέφτουν, καὶ σὲ τόπο τους ἔχουμε διωρεῖν. Σὰν πέσουν τὰ λουλούδια, πωρικὰ δὲ γίνουνται. Ἐπρεπε νὰ πῆ ἀπὸ πέταλα τὸ λουλουδιῶν εἶναι περιμένα καὶ ἔμειναν τὰ παρικά τους, ποῦ μεγάλωσαν κτλ.

Άλλο. Τὰ παιδιά δὲν ἀποκογοῦνται βροῦνται (τὸ χειρώνα δηλ.).

Πολὺ κακομαθημένα παιδιά, σὲ νὰ εἴτανε ὄγδοντα χρονῶ γέροι.

Δυὸς τρία παραμυθένια του στὸ τέλος εἶναι ἀρχετὰ νόστιμα, καὶ μπορούσαν νὰ βγοῦνται καὶ στὸ «Νουμᾶ», μὲ τὴ συνειδητένη ὄρθογραφίκη ὅμως.

4) Ρωμαϊκὸ Ἀναγνωσματάριο (γρ. Ἀναγνωσματάρι).

Τοῦ Φαίλακα.

Γραμμένο ἀπὸ ἀνθρώπῳ ποῦ, καθὼς καὶ τὸ λέει δουλειά του εἶναι νὰ διδάσκῃ παιδιά, ποῦ κάτις ξέρει, καὶ ποὺ ἔχει πολὺ ἐνθουσιασμὸ μέσα του. Τοὺς θηράνεις ὅμως σὲ βραγγὺς κάποια ἀδιαφορία πρὸς τὸ σωστό, κάποια ἀπροτεξία, καὶ καταντάει ἀδύνα, το νὰ γράψῃ ἀρδα μωρὸς χωρὶς νὰ σκουντάψῃ. Κάποτες ίσως γιατὶ μᾶς κόλλησε ἡ καθηρεύουσα στὴν πέννα τὰ λίγδα. Μὰ ἵστα ἵστα ὁ ἀγόνας μας αὐτὸς εἶναι, νὰ παστρέψουμε μιὰ καὶ καλή καὶ πέννα καὶ χέρια. Μήτε τὶς πιὸ κοινές, τὶς πιὸ κλασικὲς ὄρθογραφίες δὲ φαίνεται νὰ τὶς ξέρῃ ὁ Φαίλακας. Τὸ εἶναι χίλιες φορὲς τὸ γράφει ήρε.

Οσο γιὰ τὸ ἴδιο τὰναγνωσματάρι, τὸ μεγαλήτερό του σφάλμα μὲς φάνηκε ποῦ δὲν εἶναι ἀρκετά

ἀπλό. Τὰ δηγήματα καὶ μερικὲς περιγραφὲς, νοστιμούτσικα. Οἱ πιώτεροι στίχοι δύμως καὶ ἔδω ἀσκημένοι, καὶ μὲ γλώσσα μισὴ μισή.

Ἀραδιάζουμε μερικὰ του λαθιά, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τὸν κεντήσουμε νὰ προσέξῃ ἀνίσως καὶ γράψῃ πάλε, καὶ ἐλπίζουμε νὰ γράψῃ καὶ νὰ πειύχῃ, μὲ καὶ καλοχωνέψει τους κανόνες καὶ τὸ λεξικὸ τῆς γλώσσας.

Σελ. 1. «Οταν θὰ δώσουμε εἰς ἔνα ἄλλον οάτι, τὶς τοῦ λέμε;

Ἐδῶ ἔχουμε τέσσερα λαθιά.

1. *Οταν ἀντὶς δρα.
2. Θὰ δώσουμε ἀντὶς δίνουμε.
3. εἰς ἀντὶς σ'.
4. ἔνα ἄλλον ἀντὶς έναν ἄλλον.

Σελ. 3. Τὸ κῆπο ἀντὶς τὸν κῆπο, καὶ ἄλλα τέσσερα πάραπολλα.

Πάραπολλοι εἶναι καὶ οἱ ιεραίσμοι του, ποῦ λέει καὶ τους ἔχει ἐπίτηδες διαλεγμένους. π. χ.

- Σελ. 4   Βασιλέας ἀπὸ τὰ ζῶα
                »   Μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ Γενάρη
                » 20   φέλλα ἀπὸ λιδχαρά
                »   φέργει κέρατα!

Τὰ παραδείγματά του δὲν εἴναι πάντα σωστά. Λόγου χάρη, σελ. 8, τὴν Ἀλκμήνη τὴ λέει Θεά.

Άλλα του διαβάσματα πάλε εἴναι τόσο κουραστικά ποὺ θὰ νύσταζε καὶ τὸ πιὸ ἔξυπνο τὸ παιδί.

Τὸ λεξικὸ του εἶναι γεμάτο ντόπιες λέξεις ποῦ δὲν ἔχουν τὸν τόπο τους σὲ τέτοιο βιβλίο. Π. χ. Μπαρμπαρόσταρο, πέδηλο, κραυτί, μπρόκολα, πρικά, κτλ.

Σ' ἔνα του μάθημα (σελ. 9) λέει. Μή ζητᾶς νὰ πάρῃς τὰ ξένα πράματα. Μὰ δὲν εἴναι καλὸ νὰ κάμνουμε σὰ νάγκη κακὸ στὸ νοῦ του τὸ παιδί, καὶ δὲν τὸ ξανασυλλογιστῇ θὰ συφωνήσῃ Φαίλακας μαζὶ μὲ πῶς δὲ καλλίτερος τρόπος μὲ τὸ παιδί εἴναι πάντα νὰ τὸ παραδεχόμαστε τίμιο.

5) Ρωμαϊκὸ Ἀναγνωσματάριο

(γρ. Ἀναγνωσματάρι).

·Αλφαριθματάριο

(γρ. Ἀρφαριθματάρι).

Μὲ ρητό,

«Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρός με.

Αὐτὸς μᾶς φάνηκε ἀπ' ὅλα ποὺ μεθοδικά καὶ ποὺ

σότερο καὶ ποὺ διάφανα γινόντανε ἀπὸ τὴ λιγνάδα τὰ χέρια.

Μήπως λοιπὸν θὰ πεθάνῃ; "Α, σχι! Ι αὐτὸς δὲν τὸ θέλεις καθόλου, ἀφοῦ εἶχε γυωρίσει τὴ ζωὴ σὰν ἀτέλειωτη χαρά, μ.νάκριβη ποὺ ηταν καὶ πολὺ χαῖ δεμένη, ποὺ δὲν πρόφτανε νὰ ποθήσῃ κάτι, ποὺ τοῦχε καὶ ἀποχτημένο. "Ετσι μεγάλωσε καὶ ἔφτασε στὰ δεκαφτά της χρόνια. Ὁμορφη καὶ πολυτρογήρισμένη ἀπ' ὅλους, γλυκεῖα, χαριτωμένη. Ως καὶ ἡ ἀγάπη, ποὺ μονάχα τὶς χαρές της γνώρισε καὶ κανένα φαρμάκι, τί ἀλλοὶ εἴτανε γιὰ κείνην παρὰ ἐνα ὄμορφο γλυκοτραγουδισμένο τραγοῦδι; "Οχι, δὲ θέλεις νὰ πεθάνῃ καὶ ζωὴ, ἔχει ἀκόμα πολλές χαρές φυλακμένες καὶ τὰ ὄμορφα καὶ ζηλεμένα της νιάτα δὲν πρέπει νὰ τὰ φάγῃ τὸ χώμα. Βρίσκονται δυό μάτια γιὰ νὰ τὰ καμαρώνουν, βρίσκεται μιὰ καρδιά, ποὺ μὲ λαχτάρα τὰ ποθεῖ.

Είναι ὄμορφη, πολὺ ὄμορφη ἡ ζωὴ, διαταν τὴ συντροφεύει ἡ χαρά καὶ τὴ νανούριζει ἡ μαγεῦτρα ἐλπίδα.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις ἀδύνατο νὰ κοιμηθῇ, τὰ μάχησαν της κατεῖνε καὶ τὸ μέτωπό της εἶναι βαρύ, βαρύ, σὰν πέτρα. Καὶ χαρά της νὰ ἰδῃ ἀνέλπιστα τὸν ἀρραβωνιαστικὸ της χάνεται μπρὸς τὴ λύπη, ποὺ τῆς γεννᾷς ἡ σκέψη, ποὺ δὲ θὰ ζήσῃ, γιὰ νὰ

μὲ κρίση γραμμένο, δὲν καὶ λιγάκι σύντομο. "Εχει καὶ καλούτσικες ζουγραφίες ἔτοιμες μέσα στὸ χερόγραφο. Ό συντάχτης ξέρει κι αὐτὸς ἀπὸ τέτοιες δουλειὲς, ξέρει κι ἀπὸ παιδιά. Γεμάτο ὅμως γλώσσικά λαθιά κι αὐτὸς τὸ ἔργο, ποὺ μαρτυροῦν ἀπειρία, ἀμελετωσόν κι ἀπροσέξια.

Τοῦ παραχωροῦμε τοῦ συγγραφέα τὸ Βραβεῖο τοῦ «Νουμᾶ», ἀφοῦ δύμως πρώτα τυπωθῇ στὸ «Νουμᾶ» τὸ βιβλίο διορθωμένο σύφωνα μὲ τὰ σημειώματα ποὺ τοῦ βάζουμε παρακάτω τὰ πιὸ σημαντικά. Άνισως καὶ δὲν ἔχει τόπο διορθώματα καὶ ξέχωρα, τότες ἔχει τὰ κρατήση κι ἔχει τὰ δώση τοῦ συγγραφέα, νὰ τάχη πρόχειρα σὰν τυπώνη τ' ἀναγνωσματάρι του σὲ βιβλίο. Θέταν ὅμως καλλίτερο νὰ τυπωθοῦν ἔδω, σὰν εἶδος μάθημα γιὰ δύος γράφουνται ρωμαϊκά «στὰ κουτουργοῦ».

Σελ. 2-20-27-29-40-41-47. Σύμφωνο γρ. Σύμφωνο.

- » 3-31. Πανί γρ. Παννί.
- » 4. Κακια νὰ βγεῖ, ἐπειδὴ ἀπονο καθὼς εἶναι, δὲν ξέρουμε & σημαίνει κακια ἢ κάκια.
- » 4. περόνι, δασκαλισμὸς παρμένος ἀπὸ τὸ περόνη. Τὸ ρωμαϊκό εἶναι περόνη.
- » 6 χάρι γρ. χάρη.
- » Ταχύ. Νὰ λείψῃ, ἀφοῦ δὲν δασκαλικὸ μπορεῖ νὰ εἶναι, ἢ ντόπιο. (Τὸ ταχὺ θὰ πῆ πρωτί).
- » 7-18-28. ήμέρα γρ. μέρα.
- » 7 κάκη γρ. κάκη.
- » η κατήρι γιατὶ μὲ η; γρ. κατίσι.
- » 8-34. θύρα δασκαλισμὸς γρ. πόρα.
- » 8-24. θηρίο γρ. θερί.
- » 8-16. φέτα γρ. φέτα.
- » 9 φίλια, νὰ βγῆ ἀριοῦ δὲν ἔχει τόνο νὰ δείχνῃ ἀν εἶναι φίλια ἢ φίλια.
- » 9 πίτα γρ. πίτα.
- » 10 ρόγια γρ. ρώγια.
- » φαγή, λέγω γρ. φαΐ, λέω.
- » 10-16-18-21. ἀγόρι, ἀγοράκι γρ. ἀγόρι κτλ.
- » 12 βοὴ γρ. βουνή.
- » βαρέλι γρ. βαρέλλι.
- » βαθύ, βαρὸν κτλ. Αὐτὰ, ἐπειδὴ καὶ κλίνουνται ὅπως τὸ παιδί, ήσως καλλίτερα νὰ γράφουνται τὸ ίδιο στὸ οὐδέτερο. βαθή, βαρὲλι κτλ.
- » 14 ξέω γρ. ξέω.
- » πάλι γρ. πάλε.
- » 15 Λέξεις ποὺ τονίζουνται στὴ λίγουσα. Οξύτοκες λοιπόν.

χαρῆ μαζὶ του τὴ ζωὴ.

Στὴν κάμαρά της σὲ μιὰ πολτρόνα ἀγρυπνῷ ἡ μητέρα της. Απὸ τὴν πρώτη μέρα τῆς ἀρρώστειας τοῦ παιδιοῦ της δὲν ἐπλάγιασε σὲ κρεβῆσται. Στὸ καναπεδάκι μὲ τὸ κεφάλι στὸ χέρι του ἀκκουμπισμένο γλυκοποιμιέσται—κουράζεται τόσο τὴν ήμέρα!—δ πατέρας της. Τὴ μαύρη της σκέψη ὅμως δὲν τους τὴ λέει γιατὶ νὰ τους ἀγνοῦσην περσότερο; ἀλλὰ αιστάνεται: ἔναν πόνο στὸ στήθος, σὰν κάτι νὰ τῆς ξεσκίη τὴν καρδία.

Τὰ ξημερώματα ἡ κούραση καὶ ἀδυνατία νικήσανται καὶ ἔτοιμες μέσα σὲ ἀποκοιμήθηκε. Όταν τὸ πρωΐ ἀνοίξει τὰ μάτια μὲ ἀχτίδα τὴν καρδιογέλασης δὲν' εἶναι. Τί κι ἀν ἔγραφαν στὸν ἀρραβωνιαστικὸ της; τόσο τὸ καλήτερο! θὲ τόκαμαν, γιὰ νὰ τὴ δύσην μιάν εὐχαρίστηση μήπως δὲν εἴτανε ἡ μοναχὴ φρεντίδα καὶ σκέψη τους ἡ χαρὰ τοῦ παιδιοῦ τους;

Πόση μεγάλη ἡ δύναμη τῆς Δημιουργίας! ἀφοῦ μὲ ἀχτίδα τὴν καρδιογέλασης δὲν' εἶναι. Τὸ γλυκοφύσημα

» θαυμαστικό γρ. θαυμαστικό, όφει λέμε θαυμάζω. » 16 Λέξεις πού τονίζουνται στήν παραλήγουσα. Γιατί δχι παροξύτονες; » μία γρ. μιά. » 17 Λέξεις πού τονίζουνται στήν προπαραλήγουσα. γρ. προπαροξύτονες. » 18 πνεύματα γρ. πνέματα. » Μ' έδωκε γρ. μοῦ έδωκε. » σὲ άγαπῶ γρ. σ' άγαπῶ. » μὲ άγαπᾶ γρ. μ' άγαπᾶ. » 21 σαΐτα γρ. σαΐτα. » Οι διφτογγοί γρ. Διφτόγγοι. » 22-30 λουλούδι γρ. λουλούδι » 22 ξηνού ματάμια γρ. ξηνού ματάμια. » λέγοντα γρ. λένε. » 24 βοΐζει γρ. βουΐζει. » 25-45 σὰν φείδι γρ. σὰ φίδι. » 25 δύο γρ. δυό. » καῆλα, καῆμός. Αύτὰ νὰ βγοῦνε, ἐπειδὴ τὸ πρῶτο γράφεται καῆλα, καὶ τὸ δεύτερο καῆμός. » "Όπου πονεῖ ξῆρε καῆμός (γρ. καῆμός) Τὸ δπού αὐτὸ εἶναι μέσαιωνικὸ καὶ τὸ παιδὶ μπορεῖ νὰ σαστίσῃ. Τὸ βάζανε τότες, κ' ξιμεῖνε σὲ παροιμίες. » 26 πεύκη γρ. (ή) πέφρια, (τὸι πέφριο, ή (ή) πέφριος. Τὸ δεύτερο τὸ κοινότερο. » εὐκετοί γρ. προσεύκεται. » εὐλογῶ γρ. βλογῶ. » δλεῦδι γρ. δλεύδι. » εὐδογεῖ γρ. βλογᾶ. » Σὺ γρ. Έσύ. Απαραιτητο αὐτό. » 27-28 Λύδοι δμοια σύμφωνα ἀνάμεσα στή λέξη γρ. Λύδοι δμοια σύμφωνα στή μέση τῆς λέξης. » 27 ἄλας γρ. ἀλάτι. » ζωδφιο καλλίτερο ζούδι. » Ή κίσσα εἶναι ἔνα πουλί. Τὸ ἔνα εἶναι γαλλισμός ή ἴταλισμός, καὶ νὰ φύγῃ. » 28-32 τρώγει γρ. τρώει. » 29 φυλάγει γρ. φυλάει. » τὸ σῶμα τοῦ σκύλου σκεπάζεται μὲ τρίχες γρ. τὸ σῶμα (ή καλλίτερα τὸ κορμὶ) τοῦ σκύλου εἶναι τριχωτό.	» "Ηλίθες πάλι πασχαλιδ μὲ ἀργὸν καὶ μὲ αὐγὰ τὸ σωστὸ εἶναι. Ηρόθε πάλε πασχαλιδ μὲ τριγύλι καὶ μὲ ταῦγά. » 30 κλαδεντήρι γρ. κλαδεντήρι. » 31 πρᾶσο γρ. πράσο. » πρόμνη γρ. πρόμη. » παῖζοντα στήν πρασινάδα γρ. παῖζοντα στήν πρασινάδα. » 33 πλύνεται γρ. πλένεται. » Ο χρόνος γρ. δικαιόδος. » 34 φλάδρι γρ. φλάδρι. » φλαμούρι, φλαμουριά γρ. φλαμμούρι, φλαμμουριά. » ράπτω γρ. ράφτω. » ἀνδρόφιλο καὶ κατόφιλο γρ. ἀνώφιλο καὶ κατώφιλο. » λέγει γρ. λένε. Ή κλίση εἶναι, λέω, λές, λέει· λέμε, λέτε, λένε. » 35 βλέφαρο γρ. ματόφυλλο. » τέσσερες γρ. τέσσερεις. » 36 ζωγράφος, ζωγραφίζω γρ. ζωγράφος, ζωγραφίζω. » μύγδαλο γρ. διμύγδαλο. » διστερή μου γνώση νὰ σὲ είχα πρῶτα. γρ. Στερή μου γνώση, νὰ σ' είχα πρῶτα. » Μήτις μάθεσαι οὐτε μίλα στιγμῆ γρ. δὲν μάθεσαι οὐτε μίλα στιγμῆ. » φθάσης γρ. φτάσης. » σὰν γλήγορο γρ. σὰ γλήγορο. » 37 Σχολεῖο γρ. σκολεῖο. » δταν θέλεις γρ. δτα θέλεις. » 38 γεννητὰ κατοικάνια νὰ φύγῃ τὸ ἔνα. » κοινούσιγρ. κοινούσιοι. » Βρέχει, χιονίζει κτλ. Τὸ συνηθισμένο εἶναι, Βρέχει, βρέχει καὶ χιονίζει, Καὶ τὰ μάρμαρα ποτίζει Καὶ δι ποντικὸς χορεύει, Καὶ δι γάτα μπγεφεύει, Καὶ δι σκύλος τηγανίζει. Νὰ λείψῃ δριώς αὐτὸ τὸ παράδειγμα ἐπειδὴ γιὰ χάρη τοῦ μέτρου μπαίνει δι δασκαλισμὸς καὶ δ.	» Καὶ ἐκεῖνο ξεφωνίζει. Κακός στίχος. Βήλε, Μᾶς καλοκαρδίζει. » 39 ἐλαφρὸς γρ. ἀλαφρός. » η ζῶο σὰν τὴ κήνα γρ. πουλί καθὼς η κήνα. » μακρὸς γρ. μακρής. » ποτὲ γρ. ποτὲς. » 40 στρέφει γρ. γυρίζει. » καλοκαρδί γρ. καλοκαρδί. » δταν βρέχει γρ. δτα βρέχει. » 40-45 τὸν χειμῶνα γρ. τὸ χειμώνα. » 40 τότε γρ. τότες. » Η γῆ γρ. η γής. » 41 κτυπᾶ γρ. κτυπᾶ. » εἰς τὰ γρ. στὰ. » πουλοῦν λογιῶν λογιῶν γρ. πουλοῦντε λογιῶν λογιῶν. » δφτένειν γρ. φτένειν. » κ' άγάλια άγάλια ἔγινεν γρ. κι άγάλια άγάλια ἔγινε. » τράμπα τραμπαλίζουμαι, κτλ. Νὰ φαίνουνται οἱ στίχοι ξέχωρα, ἔτσι, Τρέμπα τραμπαλίζουμαι, Πέφτω καὶ τραπέζουμαι, Καὶ χεινπῶ τὴ μύτη μου, Καὶ μὲ κλιτεὶς η τρύφη μου. 42 ζυγιάζουμε γρ. ζυγίζουμε. Δύο πεντάρρες οὔτον μίλα δεκάρα γρ. Δυδ- πεντάρρες οὔτον μίλα δεκάρα. » απειρουνται γρ. απέργουνται. » Ήτον γρ. είταν. 43 (ή) δασβέσιη γρ. (ή) δασβέσιης. » ἔνα μικρό—ένα έργαλείο. Νὰ λείψῃ τὸ ένα. » ιῶν παιδιῶν γρ. τῶν παιδιῶντε η τῶν παιδιῶν. » Τὴν δασβέση γρ. τὸν δασβέση. » ἕκπιος γρ. έχπιος. » καὶ δι κοσμᾶς γρ. κι δι κοσμᾶς. 44 λόγχη γρ. λόχη. » φέγγις με γρ. φέξε μου. 45 κάντρο γρ. κάδρο. » μεγαλύτερος γρ. μεγαλήτερος. » ἀνθρωποι γρ. άθρωποι. 46 διφρίβητο γρ. διφράβητο » τὰ έξης γρ. τ' άκολουθα. » "Αλφα γρ. "Αρφα

μάτια τὴ ζωή! Κι δι πόθος νὰ τὸν ξαναϊδῆ—πόσες φορὲς ξέρειες στήν ἀγωνίας τοῦ πόνου της νὰ τὸν ξῆρε κοντά της! — τῆς χρωματίζει λιγάκι τ' ἀχνὰ μάγουλά της.

— «Μαμά, μου ἀνοίγεις τὰ παράθυρα»; ἀκούστηκε η βραχήν, κι ἀστενικά της φωνή.

— «Άκους ἔκει, παιδὶ μου!... πῶς τὰ πέρασες ἀπόψε;»

— «Καλούταικα, μαμά μου».

— Απὸ τὴν πρώτη της λέξη δι πατέρας της εἶχε σηκωθεῖ, πῆγε κοντά της κ' ἐνῶ ἀλαφριά τὴ φιλούσε στὸ μέτωπο, τῆς μετροῦσε τὸ σφυγμό.

Μὲ κόπο κατωρθώνει νὰ τῆς χαρογελάῃ μαύρη ἀπελπιστικά εἴταιες ζωγραφισμένη στὴ μορφή του.

Τὰ παράθυρα εἴχανε ἀνοιχτεῖ κι ἀπειρος φῶς πλημμύριζε τὴν κάμαρα.

— «Τὶ χαριτωμένη μέρα!» εἶπε η Γαλανή «τράνηζε τώρα καὶ τους μπερτέδες, θέλω δόλο τὸν ήλιο νὰ μπῇ στὴν κάμαρά μου».

— «Ομορφη μέρα ἀνοιξιάτικη κ' οἵ μυρουδιές τῶν λουλουδίων τοῦ κήπου ἀνέβαιναν στὴν κάμαρα καὶ τὴν έλουζαν.

— «Είστε θετικοί, ποὺς ἔρχεται σήμερα;» τοὺς ρώτησε καὶ τὰ μάτια της εἶχαν μιάντες ἀσυνεθίστη λάμψη.

— «Ναι, παιδὶ μου, εἶχαμε τηλεγράφημα· ἀπεθύμησε νὰ σὲ ἰδῃ, σὲ ξέρει καὶ κακοδιάθετη...»

— «Θέλω λοιπὸν νὰ μου φέρετε λουλούδια, πολλὰ λουλούδια, δὲ μου ἀρέσει νὰ τοῦ φανῇ η κάμα-

ράς μου, κάμαρα ἀρρώστου.»

Σὲ λιγό τὸ κρεβάτι της εἶχε γιομίσει λουλούδια κ' η Γαλανή ςφοῦ μὲ κόπο κατάφερε νὰ καθίσῃ τὰ πῆρε κι ἀρχίσει νὰ γιομίζῃ μ' αὐτὰ τὰ βάζα τῆς κάμαράς της.

— «Θέλω κι ἔλλα, δὲν εἶναι ἀρκετά».

— «Μὰ κουράζεσαι, παιδὶ μου», εἶπε δειλὰ διητέρα της βλέποντας τὴν κούραση δλοφάνερη στὴν ἀργή κίνηση τῶν χεριῶν καὶ στὴν τρομαχτικὴ ἀχνάδα τῆς μορφῆς. Δέν πέρασε δύμως πολλὴ ὥρα, που σωστὸ περιβόλι εἶχε γίνει δι κάμαρά της καὶ λουσμένη ἀπὸ τὶς ἀχτίνες τοῦ ήλιου παράσταις μιὰς χαρούμενη είκόνα, σπαραχτικὴ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀπελπισιά, που βασίλευε στὶς καρδιές δλῶν ἐκείνων, που μὴν ἔχοντας καμμιάν ἐλπίδα νὰ διατηρήσουν στὴ ζωή τὸ λατρευμένο ἀρρωστημένο κείνο κουφάρι, ἔκριθαν τὸν πόνο τους σὲ φεύκια χαρούμελα καὶ κουβαλούσαν λουλούδια καρφοποτισμένα μὲ τὰ δάκρυά τους.

— «Θέλω νὰ μ' εύρῃ κι ὁμορφοσυγγρισμένη μοῦ δίνετε ένα χτένιον κ' ένα καθρεφτάκι;»

— «Ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ χτενιστῇ ἀκκούμπηση στὸ μαξιλάρι τὸ κεφάλι καὶ τὰ δλόξανθα μακριά της μαλλιά δέρισε νὰ τὰ χτενίσουν τὰ χέρια τῆς μάννας της.

— «Μὴ μοῦ τὰ πλέξης, μοῦ πάνε καλήτερα ἔτοιμη, ποὺς έλαβε τὴ δύναμη της, ποὺς μὲ λαχτάρα καρτεροῦσε εἶχε φτάσει, εὐχαριστημένος, ποὺς τίποτις πιάσα δὲν έλειπε ἀπὸ τὸ γάμο, ποὺς ὄντερεύτηκε.

τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου μας».

— Η φωνὴ της εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται σιγότερη, τὸ χρώμα τοῦ θανάτου φάνονταν στὸ πρόσωπό της.

— «Σὰ νυφῶλα θὰ μ' εῦρῃ τώρα...»

Μὰ δι στερνὴ συλλαβή δὲν καλοκαρούστηκε, εἶχε χαθεῖ στὴν ἀκανόνιστη πνοή τῆς ζηνιάς τοῦ θανάτου. Τὴνθη τῆς πορτοκαλίδας στεφάνωναν τὸ σμόριο παρθενικό της, κεφάλι, ἐνῶ η Γαλανή εἶχε κλείσει τὰ μάτια της σ' ἀνεξήπνητον ὅπνο μὲ τὸ στερνὸ φτερούγιτημα ἐνὸς πόθου, μὲ τὴν ποίηση της: 'Αγάπης.

Γύρω τὰ λουλούδια σκορπούσαν πάντα τὴ γλυκεῖα μυρουδιά τους.

Μιὰ σπαραχτικὴ φωνὴ βγῆκε ἀπὸ τὰ στήθεια τῆς μάννας της, ἐνῶ δι πατέρας της γονατιστὸς πρὸς τὸ κρεβάτι: της ἔκριθε τὸ πρόσωπο ἀνάμεσα στὰ σεντόνια, γιὰ νὰ μὴν ἀκούνται τ' ἀναφιλητά του.

Κείνη τὴ στιγμὴ φάνηκε στὴν πόρτα ἔνας νέος.

— «Αγνίσε, μόλις εἶδε τὸ θιλιέρο διεμάρκο καὶ μὲ τὸ βρῆμα ἀνθρώπου μισομεθυσμένου, ἐνῶ τὰ γείλια του σιγότρεμαν, κοντοζύγωσε τὸ νεκρικό κρεβάτι τῆς ἀγαπημένης κ' ἔσκυψε δακρυσμένος νὰ τὴ φιλήσῃ. Η Γαλανή χαρογελοῦσε στὸν αἰώνιο της ὅπνο, εὐχαριστημένη ίσως, ποὺ δι νέος, ποὺ μὲ λαχτάρα καρτεροῦσε εἶχε φτάσει, εὐχαριστημένος, ποὺς τίποτις πιάσα δὲν έλειπε ἀπὸ τὸ γάμο, ποὺς ὄντερεύτηκε.